C/2026/3933

1.9.2026

NÕUKOGU SOOVITUS,

10. juuli 2026,

mis käsitleb Austria majandus-, sotsiaal-, tööhõive-, struktuuri- ja eelarvepoliitikat

(C/2026/3933)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 121 lõiget 2 ja artikli 148 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrust (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 ([1]), eriti selle artikli 3 lõiget 3,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone,

võttes arvesse Euroopa Ülemkogu järeldusi,

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust,

võttes arvesse majandus- ja rahanduskomitee arvamust,

võttes arvesse sotsiaalkaitsekomitee arvamust,

võttes arvesse majanduspoliitika komitee arvamust

ning arvestades järgmist:

(1) Määruses (EL) 2024/1263 on selgitatud majandusjuhtimise raamistiku eesmärke; raamistik peaks reformide ja investeeringute abil edendama usaldusväärset ja jätkusuutlikku riigi rahandust, kestlikku ja kaasavat majanduskasvu ning vastupidavust, samuti ära hoidma valitsemissektori ülemäärast eelarvepuudujääki. Määruses on sedastatud, et nõukogu ja komisjon teevad Euroopa poolaasta raames mitmepoolset järelevalvet kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingus (ELi toimimise leping) sätestatud eesmärkide ja nõuetega. Euroopa poolaasta raames sõnastatakse eelkõige riigipõhised soovitused ja jälgitakse nende rakendamist.

(2) Komisjon võttis 25. novembril 2025 määruse (EL) nr 1176/2011 alusel vastu 2026. aasta häiremehhanismi aruande, milles ei nimetatud Austriat ühe liikmesriigina, kelle olukorda tuleb põhjalikult analüüsida. Komisjon võttis vastu ka soovituse euroala majanduspoliitikat käsitleva nõukogu soovituse kohta, soovituse Euroopa Liidus inimkapitali käsitleva nõukogu soovituse kohta ning ettepaneku 2026. aasta ühise tööhõivearuande kohta, milles analüüsitakse tööhõivesuuniste rakendamist ja Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete järgimist. Nõukogu võttis euroala majanduspoliitikat käsitleva soovituse ([2]) vastu 21. aprillil 2026 ning ühise tööhõivearuande ja inimkapitali käsitleva soovituse 9. märtsil 2026.

(3) Komisjon avaldas 29. jaanuaril 2025 konkurentsivõime kompassi – strateegilise raamistiku, mille eesmärk on suurendada järgmisel viiel aastal liidu üleilmset konkurentsivõimet. Selles on määratud kindlaks kestliku majanduskasvu elutähtsad tugisambad, milleks on kolm hädavajalikku tegevusvaldkonda – innovatsioon, süsinikuheite vähendamine ja konkurentsivõime – ning julgeolek. Konkurentsivõime kompassi on pärast selle avaldamist võetud arvesse Euroopa poolaasta töös, tagades, et ELi liikmesriikide majanduspoliitika on kooskõlas ELi strateegiliste eesmärkidega, ning kujundades ühtse majandusjuhtimise käsituse, mis edendab kestlikku majanduskasvu, innovatsiooni ja vastupidavust kogu liidus.

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2024. aasta määrus (EL) 2024/1263 majanduspoliitika tulemusliku koordineerimise ja mitmepoolse eelarvejärelevalve kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1466/97 (ELT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) ELT C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(4) 2026. aastal jätkub majanduspoliitika koordineerimise Euroopa poolaasta protsess koos taaste- ja vastupidavusrahastu ([3]) viimase etapi rakendamisega. Taaste- ja vastupidavuskavad koos ühtekuuluvuspoliitika rahastusega on olnud Euroopa poolaasta poliitiliste prioriteetide elluviimiseks esmatähtsad, kuna kavad peavad tulemuslikult käsitlema kõiki viimaste Euroopa poolaasta tsüklite raames esitatud riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme või märkimisväärset osa neist ja Euroopa ühtekuuluvuspoliitika rahastatavates programmides tuleb riigipõhiseid soovitusi arvesse võtta. Nüüd, kus taaste- ja vastupidavusrahastu kehtivusaeg läheneb lõpule, on endiselt oluline jätkata ja arendada edasi selle rahastu raames toetatud ja rakendatud reforme ja investeeringuid, eelkõige neid, mis aitavad lahendada riigipõhistes soovitustes esile toodud probleeme.

(5) Komisjon avaldas 3. juunil 2026 Austria kohta 2026. aasta riigiaruande. Selles hinnati Austria edusamme 2025. aasta riigipõhiste soovituste järgimisel ning tehti kokkuvõte sellest, kuidas Austria on taaste- ja vastupidavuskava rakendanud. Kõnealuse analüüsi põhjal tehti riigiaruandes kindlaks Austria kõige pakilisemad probleemid. Samuti hinnati Austria edusamme Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamisel ning liidu peamiste tööhõive, oskuste ning vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vähendamise eesmärkide ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kestliku arengu eesmärkide saavutamisel.

(6) Nõukogu võttis 8. juulil 2025 komisjoni hinnangu ja soovituse põhjal vastu soovituse, millega kiidetakse heaks Austria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava ([4]). Kava hõlmab ajavahemikku 2025–2029 ja selles sätestatud eelarve kohandamise perioodi pikkus on seitse aastat. Nõukogu soovitas kehtestada järgmised netokulude maksimaalsed kasvumäärad: 2,6 % 2025. aastaks, 2,2 % 2026. aastaks, 2,2 % 2027. aastaks, 2,0 % 2028. aastaks ja 2,3 % 2029. aastaks; need määrad vastavad maksimaalsetele kumulatiivsetele kasvumääradele, mis on arvutatud võrdluses baasaastaga 2024 ning mis on 2025. aastal 2,6 %, 2026. aastal 4,8 %, 2027. aastal 7,2 %, 2028. aastal 9,4 % ja 2029. aastal 11,9 %. Aastatel 2025–2028 langevad need netokulude maksimaalsed kasvumäärad kokku korrigeeriva kavaga, mida nõukogu 8. juulil 2025 ELi toimimise lepingu artikli 126 lõike 7 alusel ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks soovitas ([5]). Tuginedes komisjoni 3. juuni 2026. aasta hinnangule tõhusate meetmete kohta ([6]), Austria ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus peatatakse.

(7) Venemaa agressioonisõda Ukraina vastu ja selle tagajärjed kujutavad endast Euroopa Liidu jaoks eksistentsiaalset väljakutset. Komisjon kutsus liikmesriike üles taotlema stabiilsuse ja kasvu paktiga ette nähtud riikide vabastusklausli koordineeritud aktiveerimist, et toetada ELi jõupingutusi, mille eesmärk on suurendada kiiresti ja märkimisväärselt kaitsekulutusi ([7]), ning Euroopa Ülemkogu kiitis selle ettepaneku 6. märtsil 2025 heaks. Austria taotlusel võttis nõukogu 17. veebruaril 2026 komisjoni soovituse põhjal vastu soovituse, millega lubatakse Austrial netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda ([8]). Ajavahemik, mil on aktiveeritud riikide vabastusklausel (2025–2028), võimaldab Austrial vaadata ümber valitsemissektori kulude prioriteedid või suurendada valitsemissektori tulusid nii, et püsivalt suuremad kaitsekulutused ei ohusta keskpikas perspektiivis riigi rahanduse jätkusuutlikkust.

([3]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (ELT L 57, 18.2.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Nõukogu 8. juuli 2025. aasta soovitus, millega kiidetakse heaks Austria riiklik keskpika perioodi eelarve- ja struktuurikava (ELT C, C/2025/3958, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3958/oj).

([5]) Nõukogu soovitus ülemäärase eelarvepuudujäägi kõrvaldamiseks Austrias, vastu võetud 8. juulil 2025. Kõik Austria ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlusega seotud dokumendid on kättesaadavad aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Austria_en.

([6]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispangale „2026. aasta Euroopa poolaasta kevadpakett“ (COM(2026) 200 final).

([7]) Komisjoni teatis „Suuremate kaitsekulutuste võimaldamine stabiilsuse ja kasvu pakti raames“ (Brüssel, 19.3.2025, C(2025) 2000 final).

([8]) Nõukogu 17. veebruari 2026. aasta soovitus, millega lubatakse Austrial määruse (EL) 2024/1263 kohaselt nõukogu kehtestatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest kõrvale kalduda (riikide vabastusklausli aktiveerimine) (ELT C, C/2026/1158, 4.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1158/oj).

(8) Austria esitas 29. aprillil 2026 oma 2026. aasta eduaruande ([9]) netokulude soovitatud maksimaalsete kasvumäärade järgimise, kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute rakendamise ning Euroopa poolaasta riigipõhistes soovitustes kindlaks tehtud peamiste probleemide käsitlemiseks vajalike reformide ja investeeringute rakendamise kohta. Vastavalt määruse (EL) 2021/241 artiklile 27 kajastab iga-aastane eduaruanne ka Austria kaks korda aastas esitatavat aruannet taaste- ja vastupidavuskava rakendamisel tehtud edusammude kohta. Aruanne ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames võetud meetmete kohta on lisatud iga-aastasesse eduaruandesse.

(9) SKP reaalkasv oli 2025. aastal 0,6 % ja tarbijahindade harmoneeritud indeksiga (THHI) mõõdetud inflatsioon 3,6 %. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on SKP reaalkasv 2026. aastal 0,6 % ja 2027. aastal 0,9 % ning THHIga mõõdetud inflatsioon on 2026. aastal 3,0 % ja 2027. aastal 2,5 %.

(10) Eurostati esitatud andmete ([10]) põhjal vähenes Austria valitsemissektori eelarve puudujääk 4,6 %-lt SKPst 2024. aastal 4,2 %-le SKPst 2025. aastal. Puudujäägi vähenemine 2025. aastal on peamiselt tingitud konsolideerimispaketi rakendamisest. 2026. aasta kevadprognoosi koostamise ajal komisjonile teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoosis komisjon puudujäägiks nii 2026. kui ka 2027. aastal 4,1 % SKPst.

(11) Komisjoni hinnangul oli eelarvepoliitika ([11]), mis hõlmab nii riigi enda kui ka ELi rahastatavaid kulutusi, 2025. aastal pärssiv (1,1 % SKPst). 2026. ja 2027. aastal on see prognooside kohaselt pärssiv (0,4 % SKPst aastas).

(12) Eurostati esitatud andmete ([12]) põhjal suurenes Austria valitsemissektori võlg 80,0 %-lt SKPst 2024. aasta lõpus 81,5 %-le SKPst 2025. aasta lõpus. Valitsemissektori võla suhte suurenemine 2025. aastal kajastab peamiselt eelarvepuudujääki, tagasihoidlikku SKP kasvu ja mõne keskvalitsuse sektori eelarvevälise üksuse krediidiga rahastatud investeeringuid taristuprojektidesse. 2026. aasta kevadprognoosi koostamise ajal komisjonile teada olnud poliitikameetmete põhjal prognoosis komisjon, et valitsemissektori võla suhe SKPsse suureneb 2026. aasta lõpuks 83,4 %ni ja 2027. aasta lõpuks veelgi, nimelt 84,9 %ni.

(13) Eurostati andmete kohaselt ([13]) moodustasid valitsemissektori kaitsekulutused Austrias 2025. aastal 0,7 % SKPst, mis tähendab baasaastaga 2021 võrreldes 0,1 protsendipunkti suurust kasvu. Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt on need 2026. aastal 0,9 % SKPst, mis tähendab 2021. aastaga võrreldes 0,3 protsendipunkti suurust kasvu.

(14) Liit seisab jätkuvalt silmitsi energiavarustushäirete ja suure hinnavolatiilsuse ohuga, mida süvendavad üleilmseid nafta- ja gaasiturge mõjutavad geopoliitilised pinged. 2022.–2023. aasta energiakriisist saadud kogemused on näidanud, et ulatuslikud ja mittesihipärased meetmed toovad kaasa suured eelarvekulud ning on sotsiaalselt ja majanduslikult ebatõhusad. Pärast sõja puhkemist Lähis-Idas 2026. aasta veebruaris kehtestas Austria eelarvepoliitika meetme, et leevendada kõrgete energiahindade mõju leibkondadele ja ettevõtetele ([14]) – nimelt vähendas riik 2026. aasta aprillis ja mais mittesihipäraselt diislikütuse ja bensiini aktsiisi (ning kehtestas seejuures kasumimarginaalidele regulatiivsed piirangud). Komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kohaselt peaks selle meetme eelarvekulu olema 2026. aastal alla 0,1 % SKPst, seda ka juhul, kui seda meedet pikendatakse aasta lõpuni.

(15) Komisjoni arvutuste kohaselt suurenesid Austria netokulud 2025. aastal 2,0 %. Netokulude kasv 2025. aastal on alla soovitatud maksimaalse kasvumäära.

([9]) 2026. aasta eduaruannetega saab tutvuda aadressil https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([10]) Eurostat, Euro Indicators, 22. aprill 2026.
([11]) Eelarvepoliitika on määratletud valitsemissektori eelarvepositsiooni iga-aastase muutuse näitajana. Selle eesmärk on hinnata nii riiklikult kui ka ELi eelarvest rahastatavast eelarvepoliitikast tulenevat majanduslikku impulssi. Eelarvepoliitikat mõõdetakse vahena i) keskpika perioodi potentsiaalse majanduskasvu ja ii) esmaste kulude muutuse vahel, millest on maha arvatud kaalutlusõigusel põhinevad tulumeetmed ning mis hõlmab taaste- ja vastupidavusrahastu tagastamatu toetuse ja muude liidu vahenditega rahastatavaid kulusid.
([12]) Eurostat, Euro Indicators, 22. mai 2026.
([13]) Eurostat, valitsemissektori kulud valitsemisfunktsioonide klassifikaatori (COFOG) alusel.
([14]) See kajastab olukorda komisjoni 2026. aasta kevadprognoosi kuupäeva seisuga (4. mai 2026).

(16) Komisjoni arvutuste kohaselt peaksid Austria netokulud 2026. aastal suurenema 2,1 % ning 2025. ja 2026. aastal kumulatiivselt 4,1 %. Prognoositud netokulude kasv 2026. aastal on alla soovitatud maksimaalse kasvumäära. 2025. ja 2026. aasta peale kokku jääb prognoositud netokulude kumulatiivne kasvumäär samuti alla soovitatud maksimaalse kasvumäära.

(17) Soovituses, millega kiidetakse heaks Austria keskpika perioodi kava, loetletakse kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevad reformid ja investeeringud ning esitatakse nende rakendamise ajakava. Võttes arvesse Austria iga-aastases eduaruandes esitatud teavet, leiab komisjon, et nende reformide ja investeeringute põhietappide rakendamine, mille tähtaeg oli 30. aprillil 2026, näib kulgevat üldjoontes kavakohaselt. Komisjon leiab, et üldiselt on Austria oma kohustused rahuldavalt täitnud ([15]).

(18) Rahvastiku vananemine on pensionisüsteemi eelarvelise jätkusuutlikkuse seisukohast suur probleem. Avaliku sektori pensionikulud on liidu suurimate hulgas: 2025. aastal moodustasid need 14,5 % SKPst ja see kajastab ka madalat tegelikku pensioniiga. Hoolimata hiljutistest ja varasematest meetmetest, sealhulgas rangematest ennetähtaegselt pensionile jäämise kavade abikõlblikkuse normidest alates 2026. aastast ning meeste ja naiste pensioniea ühtlustamisest 2033. aastaks, peaks tegelik ja seadusjärgne pensioniiga jääma teiste liikmesriikidega võrreldes madalaks. Föderaalsed ülekanded pensionisüsteemi on prognooside kohaselt ka tulevikus märkimisväärsed. Seevastu täiendavad pensioniskeemid on endiselt vähe arenenud, need ei ole kuigi levinud ja nende finantsvõimalused on piiratud.

(19) Lisaks rahvastiku vananemisele suurendavad killustumine ja kulude ebatõhusus tervishoiu ja pikaajalise hoolduse kulude kõrget taset ning kahjustavad seeläbi riigi rahandust. Kulutused on endiselt kallutatud statsionaarse haiglaravi suunas ning kulueesmärkide puudulik järgimine õõnestab jätkuvalt eelarvekontrolli. Reformide, sealhulgas 2026. aastal tervishoiureformi fondi loomise eesmärk on tugevdada esmatasandi tervishoidu ja digiüleminekut, kuid nende mõju piirab ebapiisav regulatiivne tugi, näiteks patsiendi raviteekonna nõrk koordineerimine. Tervishoiusüsteemi digitaliseerimine on endiselt puudulik ja see piirab tõhususe kasvu. Hoolimata suhteliselt suurtest kulutustest haiguste ennetamisele on võimalik suurendada jõupingutusi käitumuslike riskitegurite ohjamisel ja mittenakkuslike haiguste ennetamisel. Pikaajalise hoolduse valdkonnas püsivad juhtimisalased vajakajäämised, sealhulgas puuduvad siduvad kulueesmärgid ja tervishoiuteenuste integratsioon on piiratud. Hoolekandeasutuste suhteliselt suur osakaal ja piirkondlikud erinevused teenuste osutamises osutavad sellele, et on võimalik parandada kulutõhusust ja tagada hoolduse ühtlasem kvaliteet.

(20) Austria eelarveraamistikku iseloomustab föderaalsete ja piirkondlike ametiasutuste vaheliste ülekannete keerukas süsteem, mis piirab avaliku sektori kulutuste tõhusust. Kuna maksuautonoomia on väike, sõltuvad liidumaad suurel määral pigem jagatud tuludest kui oma allikatest – 2025. aastal pärines vaid väike osa avaliku sektori kogutulust kohalikest ja piirkondlikest allikatest. Samal ajal sõltub selliste oluliste teenuste rahastamine nagu tervishoid, lastehoid ja ühistransport osaliselt liidumaade ja kohalike omavalitsuste kulutustest. Austria vaatas 2026. aasta aprillis läbi oma 2025. aasta stabiilsuspakti tagasiulatuva mõjuga alates 1. jaanuarist 2024, et seada föderaalvalitsusele ning piirkondlikele ja kohalikele omavalitsustele võla- ja eelarvepuudujäägi eesmärgid ning kehtestada piirkondlikul tasandil igakuised aruandlusnõuded, kuid konkreetsed muudatused kulutuste jaotuses ja aruandlusmehhanismides olid tagasihoidlikud. Pakt tugineb suures osas olemasolevale korrale ega muuda põhjalikult pädevuste keerulist jaotust valitsustasandite vahel. Lisaks on praegune omavalitsustevaheline koostöö ebaühtlane. Kohaliku omavalitsuse tasandi andmete sidumine koostalitlusvõimelise andmevahetusplatvormiga ja mitmeotstarbeliste teenusepartnerluste (*Mehrzweckverbände*) edendamine tegevuslikul tasandil võib suurendada tõhusust, teenuse kvaliteeti ja kulude kokkuhoidu.

(21) Maksusüsteem sõltub jätkuvalt suurel määral tööjõutulust ja tarbimisest. 2025. aastal oli Austria maksude suhe SKPsse ELis suuruselt viies ja keskmine maksukiil oli märkimisväärne ([16]). Alates 2023. aastast on üksikisiku tulumaksu astmed indekseeritud inflatsiooniga, mis on takistanud maksukiilu edasist suurenemist kõrgemale maksuastmele liikumise tõttu. Kuid mitmed pikaajalised struktuursed probleemid maksusüsteemis on siiski lahendamata. Majanduskasvu ja tööhõivet rohkem soodustavate maksude parem kasutamine võib aidata tekitada vajalikku eelarvepoliitilist manööverdamisruumi ning parandada üldist maksustruktuuri.

([15]) Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Keskpangale, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele, Regioonide Komiteele ning Euroopa Investeerimispangale „2026. aasta Euroopa poolaasta kevadpakett“ (COM(2026) 200 final).

([16]) OECD (2026), „Taxing Wages 2026“.

(22) Jätkuvalt on oluline süstemaatiliselt, sisuliselt ja õigeaegselt kaasata kohalikke ja piirkondlikke omavalitsusi, sotsiaalpartnereid, kodanikuühiskonda ja muid asjaomaseid sidusrühmi, et tagada laialdane isevastutus liidu rahastamisvahendite edukaks rakendamiseks, sealhulgas Euroopa poolaasta kontekstis.

(23) Euroopa Regionaalarengu Fondi (ERF), Õiglase Ülemineku Fondi (JTF) ja Euroopa Sotsiaalfond+ (ESF+) toetust hõlmavate ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamine edeneb Austrias nii projektide väljavalimise kui ka maksete tegemise seisukohast ELi keskmisest kiiremini. Oluline on säilitada praegune hoog, maksimeerides samal ajal investeeringute mõju kohapeal. Austria juba võtab oma ühtekuuluvuspoliitika programmide raames meetmeid konkurentsivõime ja majanduskasvu edendamiseks. Mõnes valdkonnas võib siiski vajalik olla rakendamist parandada, sealhulgas valdkondades, mis on seotud energiatõhususe ning integreeritud territoriaalse ja linnaarenguga. Esmatähtis on tagada, et uued investeeringud, mille Austria pani paika ühtekuuluvuspoliitika fondide vahehindamise käigus, eelkõige need, mis on seotud vahehindamise määruses ([17]) kindlaks määratud viie prioriteediga, tehakse kiiresti ja tulemuslikult.

(24) Austria seisab silmitsi mitme väljakutsega, mis on seotud riigi rahanduse jätkusuutlikkuse, tööturu ja oskuste arendamise, ettevõtluse dünaamilisuse ja konkurentsivõimega, riigi püsiva sõltuvusega fossiilkütustest ja kõrgete energiahindadega.

(25) Hoolimata ettevõtete loomise lihtsustamise ja rahastamisvahendite valiku laiendamise meetmetest takistab riskirahastamise puudumine jätkuvalt uuenduslike ettevõtete laienemist. Kohalikud riski- ja arengukapitaliturud on võrreldes ELi juhtivate konkurentidega endiselt vähe arenenud, samas kui idufirmade rahastamine vähenes 2025. aastal 56 %, langedes madalaimale tasemele alates 2019. aastast. Riskikapitali rahastamise puudujääke saaks leevendada idu- ja kasvufirmade fondifondi kavandatava loomisega ning nende allesjäänud takistuste kõrvaldamisega, mis ei lase institutsionaalsetel investoritel, nagu pensionifondid ja kindlustusandjad, investeerida pikaajalistesse omakapitaliinstrumentidesse. Täiendava pensionisamba tugevdamine võib aidata kaasa ka Austria aktsiaturu laiendamisele ja uuenduslikesse ettevõtetesse täiendava kapitali kaasamisele.

(26) Hoolimata teadus- ja arendustegevusse tehtavatest suurtest investeeringutest (Austria on ELis esikolmikus) on asjaomaste tulemuste muutmine turustatavateks toodeteks ja murranguline innovatsioon endiselt piiratud. 2025. aasta Euroopa innovatsioonitegevuse tulemustabel näitab Austria suhtelist mahajäämust tooteinnovatsiooni kasutusele võtvate VKEde osas. Selle probleemi lahendamiseks kuulutas valitsus oma 2035. aasta tööstusstrateegias välja meetmed teadus- ja arendustegevuse suutlikkuse suurendamiseks ning võttis vastu kolmanda teadusuuringute, tehnoloogia ja innovatsiooni pakti aastateks 2027–2029, mille rahastamispakett on kokku ligikaudu 5,5 miljardit eurot. Nende meetmete täielik rakendamine, sealhulgas ministeeriumide pädevuste koordineerimise täiendava tugevdamise ja mõjule suunatud järelevalve kaudu, on vajalik tagamaks, et Austria suured kulutused teadus- ja arendustegevusele kannavad juhtivate liikmesriikidega võrreldavalt vilja turukõlbliku innovatsiooni näol.

(27) Majanduskasvu ja tootlikkuse seisukohast on endiselt probleemiks ettevõtete mahajäämus kõrgtasemel digitehnoloogia kasutuselevõtul. Edusammud Austria majanduse digitaliseerimisel on endiselt ebaühtlased. VKEde algtasemel digimahukus on veidi üle ELi keskmise ja tehisintellekti kasutuselevõtt ettevõtetes edeneb jõudsalt. Sellest hoolimata on muu kõrgtasemel digitehnoloogia, eelkõige pilvandmetöötluse ja andmeanalüüsi kasutuselevõtt ettevõtetes jätkuvalt alla ELi keskmise. Selle puuduse kõrvaldamiseks on endiselt vaja sihipäraseid meetmeid, sealhulgas rahalisi stiimuleid, suuremat toetust pilv- ja andmelahenduste kasutuselevõtuks ettevõtetes ning investeeringuid digioskustesse.

(28) Austria ettevõtetel lasuv haldus- ja regulatiivne koormus aeglustab loamenetlusi ja nõuab ettevõtjatelt märkimisväärsete vahendite eraldamist haldusülesannete täitmiseks. Tänu täielikult digitaalse ettevõtete registreerimise protsessi võimaldamisele on tehtud edusamme, kuid vaja on märkimisväärseid täiendavaid meetmeid. Kaubandusseadustiku kavandatud reform võib kiirendada ettevõtjatele lubade andmist ja vähendada halduskoormust, kuid täielik rakendamine nõuab tõhusat koostööd kohalikul, piirkondlikul ja föderaaltasandil.

([17]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. septembri 2025. aasta määrus (EL) 2025/1914, millega muudetakse määrusi (EL) 2021/1058 ja (EL) 2021/1056 seoses erimeetmetega strateegiliste probleemide lahendamiseks vahehindamise raames.

(29) Austria tarbijaid mõjutab negatiivselt konkurentsi puudumine teatavates sektorites, mis põhjustab kõrgemaid hindu. Territoriaalsed tarnepiirangud avaldavad Austria tarbijatele negatiivset mõju, mis väljendub identsete toiduainete ja isikliku hügieeni toodete oluliselt kõrgemas hinnas. Seda probleemi süvendavad veelgi turule sisenemise tõkked. Teatavatele kutsealadele ja teenuseosutajatele seatud regulatiivsed piirangud, näiteks tsiviilehituses, piiravad veelgi konkurentsi ja tekitavad takistusi, sealhulgas teenuste piiriülesel osutamisel.

(30) Ehituskulude suurenemise ja uute eluasemete pakkumise vähenemise ning muude tegurite tõttu on tekkinud eluaseme taskukohasusega seotud probleemid, mis seavad uued eluasemeturule sisenejad ebasoodsasse olukorda. Väljakujunenud kaubandustava nime all tuntud keerukate tehniliste standardite läbivaatamine eesmärgiga vähendada nõudeid, mis ei ole ohutuse või energiatõhususe jaoks rangelt vajalikud, võib sillutada teed arukale lihtsustamisele, mis vähendab kulusid.

(31) 2025. aastal võttis Austria kõrgete energiahindadega võitlemiseks mitu meedet. Lisaks lühiajalistele meetmetele, mille eesmärk on alandada energiamahukate tööstusharude energiahindu ja vähendada 2026. aasta elektrimaksu, võeti vastu elektrituruseadus. See uus seadus kujutab endast olulist muudatust Austria elektrituru õigusraamistikus ning aitab suurendada energiasüsteemi paindlikkust ja võimaldab sõlmida energiaostulepinguid. Elektrituruseaduse täielik ja õigeaegne rakendamine on siiski oluline, et saavutada jätkusuutlikult ja struktuurselt madalamad hinnad. Riigi sõltuvus maagaasist elektritootmisel ning vähene muudel allikatel kui fossiilkütustel põhinev paindlikkus ja osaliselt piiratud ühendusvõimsus tõstavad jätkuvalt energiahindu, mis on märkimisväärselt üle ELi keskmise. Kuigi sõltuvus maagaasist püsib, on Austria võtnud oma gaasitarneallikate mitmekesistamise kaudu meetmeid energiajulgeoleku parandamiseks.

(32) Austria teeb jätkuvalt edusamme puhtale energiale üleminekul, kuid 2024. aastal moodustasid fossiilkütused endiselt üle poole riigi energiaallikate kogumist. Austria peab oma 2030. aasta eesmärkide saavutamiseks kiirendama taastuvenergia tootmisvõimsuse ja taristu laiendamise tempot, eelkõige tuuleenergia puhul, kus 2025. aastal lisati ainult 0,2 GW uut võimsust. 2025. aastal moodustas taastuvenergia 83,9 % elektritootmisest, kusjuures hüdroenergia osakaal oli suur. Võttes arvesse hüdroenergia ja fotogalvaanika hooajalist varieeruvust, on tuuleenergia, mis moodustas 2024. aastal 11,8 % taastuvenergia tootmisest, elektriimpordi vajaduse vähendamise kulutõhus täiendus, eriti talvel. Loamenetluste lühendamine ja piisavate eelisarendusalade määramine, eelkõige tuuleenergia jaoks, on oluline, et saavutada taastuvenergia laiendamise seaduses ning riiklikus energia- ja kliimakavas sätestatud eesmärgid. Üleminekul puhtale energiale on endiselt oluline kiirendada elektrivõrgu ajakohastamist ja laiendamist, sealhulgas piiriüleselt, ning suurendada salvestamist. See nõuab nii rohkem investeeringuid kui ka kiiremat tegutsemist, et süsteemi saaks integreerida täiendavat taastuvenergia tootmist.

(33) Praegune süsinikuheite vähendamise tempo ei ole Austria jaoks endiselt piisav, et saavutada oma 2030. aasta kliimaeesmärgid ja 2040. aasta kliimaneutraalsuse eesmärk. 2024. aastal vähenes kasvuhoonegaaside heide 3 % ja vähenemise tempo on oluliselt aeglasem kui 2023. aastal, kusjuures esialgsed hinnangud näitavad heite suurenemist 2025. aastal. Tööstusheide on viimasel ajal vähenenud, kuid sektor on endiselt energia- ja heitemahukas. Edasi tuleks arendada meetmeid, millega toetatakse tööstuse süsinikuheite vähendamist ja puhta tööstustaristu arendamist, sealhulgas selle füüsilist laiendamist ja õigusraamistikku, keskendudes suure heitemahukusega piirkondadele. Transpordisektori heide vähenes 2024. aastal peamiselt kaubaveo vähenemise tõttu, kuid poliitilised edusammud on endiselt piiratud. Oluline on järk-järgult kaotada fossiilkütuste toetused ja kiirendada transpordi, sealhulgas autokaubaveo elektrifitseerimist. Heitkoguste edasine vähendamine sõltub ka energiatõhususe parandamisest tööstuses, transpordis ja hoonetes, sealhulgas üüri- ja kinnisvaraeeskirjade reformide kaudu, millega hõlbustatakse hoonete renoveerimist.

(34) Tööturul on probleeme tööjõunõudluse rahuldamisega nii rahvastiku vananemise kui ka suhteliselt kõrgete tööjõumaksude ja sotsiaalmaksete tõttu (mis on ühed ELi kõrgeimad). Tööhõive kasv jätkus järk-järgult, peamiselt naiste seadusjärgse pensioniea tõusu tõttu. Keskmine iganädalane töötundide arv oli endiselt väike – 35,8 tundi (ELi tasandil 37,3 tundi). Naiste aktiivsuse ja tööhõive määr oli 2025. aastal kõrge (vastavalt 75,1 % ja 74,2 %) ning ületas vastavat ELi keskmist, kuid jäi alla meeste oma (vastavalt 82,7 % ja 81 %). Samas on Austrias sooline erinevus osalise tööajaga tööhõives üks ELi suurimaid (2025. aastal 37,1 protsendipunkti) ja peaaegu pool kõigist naistest (49,6 %) töötab osalise tööajaga. Suur maksukiil ei stimuleeri üleminekut osaliselt tööajalt täistööajale ning see suurendab tööjõupuudust ja piirab majanduslikku potentsiaali. Vaatamata edusammudele alushariduse ja lapsehoiu laiendamisel on selle katvus ja kättesaadavus liidumaade lõikes endiselt ebaühtlane. Peamised põhjused on juhtimissüsteemi killustatus, rahastamine ja töötajate nappus. Kohustuslik kvaliteediraamistik koos selgete kvaliteedistandarditega võiks aidata vähendada ebaühtlast kvaliteeti kohalikul tasandil.

(35) Võttes arvesse inimkapitali olulist rolli liidu konkurentsivõime ja strateegilise autonoomia edendamisel, soovitas nõukogu 2026. aastal liikmesriikidel võtta meetmeid, et kiiresti käsitleda oskuste, hariduse ja koolituse vallas inimkapitaliga seotud struktuurseid probleeme, mis pärsivad konkurentsivõimet. Austriale adresseeritud 2026. aasta riigipõhised soovitused võivad aidata rakendada nõukogu soovitust inimkapitali kohta liidus.

(36) Tööjõupuudus hakkas vähenema, kuid on endiselt suhteliselt suur. Oskuste nappus ja piirkondlik oskuste mittevastavus tööturu vajadusele takistavad jätkuvalt oskustööliste värbamist kesktaseme kvalifikatsiooni nõudvatele töökohtadele. Kõrge vabade töökohtade määr mõnes piirkonnas vastandub suhteliselt kõrgele töötuse määrale teistes piirkondades. Piirkondliku tööjõu liikuvuse takistuste hulka kuuluvad üürihindade erinevused, sotsiaaleluruumide kättesaadavus ning erinevused alla kolmeaastaste laste alushariduse ja lapsehoiu kättesaadavuses. Kuigi kutsehariduse ja -õppe süsteem on hästi arenenud, seisab see silmitsi üha suuremate probleemidega. 2025. aastal ei leidnud töö- või praktikakohta ligikaudu 24 500 noort, kusjuures väikestel ja keskmise suurusega ettevõtjatel (VKEdel) oli suuremaid probleeme. Probleemiks on ka koolituse kvaliteet, sealhulgas digivahendite kasutamine.

(37) Vanemaealiste, madala kvalifikatsiooniga töötajate ja rändetaustaga inimeste tööhõivetulemused on ELi keskmisega võrreldes endiselt kehvad. Hiljutised reformid tööhõive suurendamiseks hõlmavad eakamate pikaajaliste töötute tööturule naasmise toetamist, ennetähtaegselt pensionile jäämise võimaluste piiramist, osalise pensioni kehtestamist ja maksusoodustuste kehtestamist pärast seadusjärgset pensioniiga töötamise korral. Siiski on rändetaustaga inimeste ja madala kvalifikatsiooniga tööotsijate tööturule integreerimise poliitika endiselt ebapiisav. Täiend- ja ümberõppe võimaldamiseks tehtavad suuremad jõupingutused koos tulevase elukestva õppe 2040. aasta strateegia tihedama koordineerimisega liidumaade ja föderaaltasandi vahel võivad veelgi parandada põhioskusi ja suurendada mõlema rühma integreerimist tööturule.

(38) Austria sotsiaalne olukord halvenes 2025. aastal ning vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaal suurenes. Madalad sissetulekud kasvasid keskmistest sissetulekutest aeglasemalt ja sotsiaalsiirete mõju vaesuse vähendamisele muutus vähem tõhusaks. See mõjutas ebaproportsionaalselt lapsi: iga neljas oli vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus ning see näitaja kasvas 2024. aastaga võrreldes 3,5 protsendipunkti ja ületas ELi keskmise. Vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse ohus olevate inimeste osakaal suurenes ka madala kvalifikatsiooniga inimeste ja väljaspool ELi sündinud inimeste seas. Hoolimata hiljutistest reformidest on endiselt vaja parandada rändetaustaga inimeste ja madala kvalifikatsiooniga inimeste koolituskursuste kättesaadavust ja piisavust. Eelkõige parandaks piisav saksa keele kursuste arv tööalast konkurentsivõimet. Lisaks on paljud kolmandatest riikidest pärit töötajad ülekvalifitseeritud (2025. aastal 45,4 %) võrreldes austerlaste (23 %) ja teiste ELi kodanikega (32,2 %), kuna Austrias ei ole praegu standarditud riiklikku süsteemi välismaiste kvalifikatsioonide tunnustamiseks. Kvalifikatsioonide kiirem ja ühtsem tunnustamine võiks mobiliseerida tööturul alakasutatud potentsiaali, edendada rändajate integreerimist ja aidata vähendada nende vaesusriski.

(39) Austrial on jätkuvalt probleeme põhioskuste taseme parandamisega. Umbes igal neljandal õpilasel puuduvad põhioskused ning see osakaal on märkimisväärselt suurem ebasoodsas olukorras olevate ja rändetaustaga õpilaste seas. Austria ei ole Euroopa haridusruumi eesmärgi (vähendada 2030. aastaks alasooritust põhioskustes vähem kui 15 %ni) suunas liikumisel ajakavas ning sotsiaal-majanduslikud ja piirkondlikud erinevused on suured. Haridussüsteemist varakult lahkumine suureneb, eelkõige elukohariigis sündinud ebasoodsas olukorras olevate ning rändetaustaga õppijate seas. Haridustulemused on liidumaade lõikes endiselt ebaühtlased ning õpetajate ja töötajate püsiv nappus piirab õpitulemuste parandamise võimalusi. Süstemaatilised järelmeetmed noorte hoidminseks üldhariduses, sihipärane toetus põhioskuste ja keeleoskuse kombineeritud omandamiseks, õpetajate ja töötajate nappusega tegelemine ning kaasava õpetajakoolituse ja paindlike alternatiivsete võimaluste edendamine võivad parandada integratsiooni, tööalast konkurentsivõimet ja sotsiaalset ühtekuuluvust. Nende probleemide lahendamiseks kehtestas Austria valitsus olulised meetmed, näiteks programmi „Chancenbonus“.

(40) Arvestades euroala liikmesriikide majanduse tihedat seotust ning nende ühist panust majandus- ja rahaliidu toimimisse, soovitas nõukogu 2026. aastal euroala liikmesriikidel võtta meetmeid, sealhulgas oma taaste- ja vastupidavuskavade kaudu, et rakendada 2026. aasta soovitust euroala majanduspoliitika kohta. Austrial aitab soovitus 1 rakendada esimest, teist, kolmandat ja viiendat euroala soovitust, soovitus 2 neljandat euroala soovitust, soovitus 3 seitsmendat, üheksandat ja üheteistkümnendat euroala soovitust, soovitus 4 seitsmendat euroala soovitust ning soovitus 5 viiendat euroala soovitust,

SOOVITAB Austrial võtta 2026. ja 2027. aastal järgmisi meetmeid.

1. Pidada ka edaspidi kinni nõukogu poolt 8. juulil 2025 soovitatud netokulude maksimaalsetest kasvumääradest, et kõrvaldada ülemäärane eelarvepuudujääk, kasutades samal ajal nõukogu aktiveeritud riikide vabastusklausliga võimaldatavat paindlikkust. Suurendada kooskõlas Euroopa Ülemkogu 19. märtsi 2026. aasta järelduste punktiga 53 üldisi kaitse- ja julgeolekukulutusi ja -valmidust, tagades samal ajal võla jätkusuutlikkuse ja kulutuste tõhususe ning kohandades järk-järgult eelarvet, et säilitada struktuurselt suuremad kaitsekulutused. Tagada, et energiahindade tõusu mõju leevendamiseks võetud meetmed on ajutised, suunatud vähekaitstud leibkondade kaitsmisele või energiamahukate ettevõtete vajaduste rahuldamisele, säilitavad stiimulid energiasäästuks ning et nende eelarvekulud on kooskõlas ELi eelarveraamistiku kohaste kohustustega. Jätkata kohandamisperioodi pikendamise aluseks olevate reformide ja investeeringute paketi elluviimist, nagu nõukogu 8. juulil 2025 soovitas. Võtta otsustavaid meetmeid riigi rahanduse jätkusuutlikkuse tagamiseks, sealhulgas parandades tervishoiu-, pikaajalise hoolduse ja pensionisüsteemide eelarvelist jätkusuutlikkust, muu hulgas ühtlustades haiglataristut, parandades tervishoiu ja pikaajalise hoolduse kulutõhusust, tugevdades digitaliseerimist ja haiguste ennetamist, et edendada kulude kontrolli, ning tõstes märkimisväärselt tegelikku pensioniiga. Lihtsustada ja ratsionaliseerida valitsustasandite eelarvealaseid suhteid ja vastutusalasid ning tagada rahastamise ja kulutustega seotud kohustuste selge ühtlus. Parandada maksude kombinatsiooni eelarveneutraalsel viisil, et vähendada tööjõu suurt maksukiilu.

2. Tagada taaste- ja vastupidavusrahastu raames rakendatavate reformide ja investeeringute järjepidevus. Säilitada ühtekuuluvuspoliitika programmide rakendamise hoog, tuginedes vajaduse korral ühtekuuluvuspoliitika raamistiku vahehindamise kontekstis kokkulepitud vahendite strateegilistele prioriteetidele ümberjaotamisele ja paindlikkusele.

3. Edendada ettevõtluse dünaamikat ning noorte ettevõtete loomist ja kasvu, sealhulgas pakkudes paremat juurdepääsu riski- ja kasvukapitalile ning hõlbustades institutsionaalsetel investortel investeerimist omakapitali ning tugevdades täiendavaid pensioniskeeme. Parandada teadus- ja arendustegevusse tehtavate suurte investeeringute ülekandmist turukõlblikesse lahendustesse ning suurendada tipptasemel digitehnoloogiate kasutuselevõttu ettevõtetes. Lihtsustada reguleerimist ja vähendada halduskoormust, eelkõige VKEde jaoks, sealhulgas kiirendades loamenetlusi. Kõrvaldada regulatiivsed tõkked teenindussektoris ja tugevdada konkurentsi, et alandada hindu. Tegeleda suurte ehituskuludega.

4. Rakendada elektriseadust, parandada energiasüsteemi paindlikkust ja stimuleerida elektriostulepingute kasutamist. Parandada energiatõhusust, vähendada üldist sõltuvust fossiilkütustest ning kiirendada taastuvenergia ja vajaliku taristu kasutuselevõttu, eelkõige lihtsustades loamenetlusi ja määrates spetsiaalsed eelisarendusalad. Vähendada veelgi heitkoguseid, eelkõige transpordisektoris ja edendades tööstuse süsinikuheite vähendamist, eelkõige suure heitemahukusega piirkondades.

5. Luua stiimulid, et suurendada töötatud tundide üldarvu ja naiste täistööajaga osalemist tööturul, sealhulgas parandades raamtingimusi ja eriti lastehoiuteenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Tegeleda oskustööliste nappuse ja piirkondliku oskuste mittevastavusega tööturu vajadustele, sealhulgas parandades vanemaealiste töötajate ja ebasoodsas olukorras olevate rühmade, näiteks rändetaustaga inimeste võimalusi tööturul, sealhulgas nende kvalifikatsioonide tunnustamise kaudu. Tõsta põhioskuste taset juba varasest east alates.

Brüssel, 10. juuli 2026

Nõukogu nimel

eesistuja

S. HARRIS